

Antwoord op Statenvragen PS2025-539

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenlid Eric van Kaathoven, Lester van der Pluijm, Leonie Jorna en Jan Daenen van SP, PvdD, GroenLinks, PvdA over Uitzending BOOS over relatie openbaar vervoersbedrijf EBS met moederbedrijf op 'zwarte lijst VN' en respecteren uitspraken van het Internationaal Gerechtshof

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de vragen van Eric van Kaathoven, Lester van der Pluijm, Leonie Jorna en Jan Daenen toekomen.

Vraag 1:

Bent u op de hoogte van de uitzending en de bevindingen van BOOS over EBS en moederbedrijf (en 100 procent eigenaar) Egged dat op de 'zwarte lijst' van de VN staat omdat Egged kolonisering van Palestijns grondgebied mede mogelijk zou maken?

Antwoord:

Wij hebben kennis genomen van de uitzending en de bevindingen van BOOS over EBS en moederbedrijf Egged.

Vraag 2:

Bent u bekend met de VN 'zwarte lijst', de door de "Office of the High Commissioner for Human Rights" op verzoek van de VN-Mensenrechtenraad opgestelde database van 30 juni 2023 en de aanwezigheid van Egged op die lijst? En in hoeverre kunt u zich vinden in de reactie van de provincie Utrecht op schriftelijke vragen over EBS op 12 maart 2024?

Antwoord:

Wij zijn bekend met de door de OHCHR opgestelde database en de aanwezigheid van Egged Transportation Ltd op deze lijst. Wij kunnen ons volledig vinden in de reactie van de provincie Utrecht op de schriftelijke vraag hierover.

Vraag 3:

Bent u bekend met de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof uit 2024 waarin gesteld wordt dat landen alle banden met bedrijven die deze nederzettingen ondersteunen moeten verbreken?

Datum

8 juli 2025

Zaaknummer

2025-008008

Blad

2 van 6

En bent u bekend met de reactie van de Rijksoverheid dat Nederland zich hieraan conformeert? En dat Nederland alleen al volgens de Grondwet gehouden is aan de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof?

Antwoord:

Ja, wij zijn ermee bekend dat het Internationaal Gerechtshof (IGH) op vrijdag 19 juli 2024 over dit onderwerp een gerechtelijk advies heeft uitgebracht. Tevens zijn wij bekend met de reactie van de Rijksoverheid hierop. Op grond van artikel 96 van het VN-Handvest kan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het IGH verzoeken om een adviserend oordeel te geven over een juridische kwestie. De Algemene Vergadering heeft in december 2022 het verzoek aan het IGH gedaan om een advies uit te brengen over de 'Israëlische bezetting van de Westelijke Jordaanoever, Gaza en Oost-Jeruzalem'.

Een gerechtelijk advies is niet per definitie bindend voor de leden, omdat het IGH alleen uitspraken doet in geschillen tussen staten onderling. De adviezen hebben echter wel een groot juridisch gewicht en moreel gezag.

De vraag of dit advies op grond van de Grondwet dient te worden nageleefd is niet van toepassing op een gerechtelijk advies.

Vraag 4:

Klopt het dat EBS (EBS Public Transportation B.V.) een 100% dochter is van de Israëlische rechtspersoon Egged (Egged Holding Ltd) en dat eventuele winsten van EBS ten goede kunnen komen aan Egged (conform de bepalingen rond aandeelhouderschap in de statuten)?

Antwoord:

Ja. Wij hebben op basis van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel vastgesteld dat EBS Public Transportation B.V. een 100% dochter is van de Israëlische rechtspersoon Egged Holding Ltd. Dit brengt in beginsel met zich mee dat winsten van EBS ten goede komen aan Egged en dat verliezen worden gedekt door Egged.

Vraag 5:

Hoe het kan gebeuren dat een dochterbedrijf van een bedrijf dat op de 'zwarte lijst' onder andere in Gelderland busvervoer mag verzorgen?

Antwoord:

Volgens de huidige Aanbestedingswet is er in dit geval geen juridische grond waarop EBS uitgesloten kan worden voor het verzorgen van het busvervoer in Gelderland.

Vooruitlopend op de gunning van de concessie IJssel-Vecht aan EBS, was geconstateerd dat geen van de uitsluitingsgronden (volgend uit de Aanbestedingswet 2012) van toepassing zijn op EBS. EBS heeft daartoe de voorgeschreven bewijsstukken aan ons overlegd. Dat betreft onder andere de Gedragsverklaring aanbesteden (GVA), waarin de Minister van Justitie en Veiligheid verklaart dat uit onderzoek is gebleken dat tegen de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon geen bezwaren bestaan in verband met inschrijving op overheidsopdrachten, speciale-

Datum

8 juli 2025

Zaaknummer

2025-008008

Blad

3 van 6

sectoropdrachten, concessieopdrachten, prijsvragen of opdrachten als bedoeld in de Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied. Bij recentere aanbestedingen van OV-concessies is dit ook geen reden geweest EBS uit te sluiten van deelname. Daarnaast zijn de uitsluitingsgronden alleen maar van toepassing op de inschrijver zelf en niet op de moederonderneming.

Vraag 6:

Zijn er andere bedrijven waar de provincie Gelderland zaken mee doet die nauw verbonden zijn met bedrijven die op de 'zwarte lijst' van de VN staan of op een andere wijze handelen in strijd met internationaal recht? Denk bij dat laatste ook aan het direct of indirect schenden van de sancties tegen Rusland.

Antwoord:

Op dit moment is er geen wettelijke verplichting voor decentrale overheden om actief of structureel al hun contractspartijen te screenen op verbondenheid met bedrijven die voorkomen op internationale sanctielijsten of op de VN-database.

Indien er aanwijzingen zijn dat een bedrijf of gelieerde entiteit mogelijk betrokken is bij activiteiten die in strijd zijn met internationale sancties of mensenrechten, zal de provincie nagaan of er aanleiding is om binnen het geldende juridische kader een beoordeling te laten uitvoeren.

Bij sancties tegen Rusland geldt dat transacties met partijen die op EU-sanctielijsten staan, niet zijn toegestaan. In dergelijke gevallen is uitsluiting verplicht. De provincie neemt dit in acht binnen haar reguliere inkoop- en aanbestedingsproces.

Vraag 7:

Welke stappen gaat het college nemen of heeft het college al genomen om ervoor te zorgen dat in het Gelderse Openbaar Vervoer direct en indirect gewerkt wordt conform uitspraken van de VN en het Internationaal Gerechtshof en dat de provincie Gelderland geen zaken doet met bedrijven die handelen in strijd met internationaal recht?

Antwoord:

De provincie Gelderland voert haar taken als aanbestedende dienst uit binnen de bestaande wettelijke kaders, waaronder de Aanbestedingswet 2012 en internationaal recht zoals vastgelegd in de Grondwet (artikelen 93 en 94).

Lopende contracten worden niet structureel herbeoordeeld op basis van internationale ontwikkelingen, tenzij daartoe een juridische of beleidsmatige aanleiding bestaat. In voorkomende gevallen vindt afweging plaats binnen de grenzen van proportionaliteit, objectiviteit en transparantie.

Met deze aanpak blijft de provincie binnen het geldende juridische kader opereren en houdt zij tegelijkertijd ruimte om op zorgvuldige wijze maatschappelijke signalen te betrekken bij toekomstige keuzes.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus

- Commissaris van de Koning

Johan Osinga

- Secretaris